Lieta Nr. 1A68040420
Nr. 1A-0027-21/19
ECLI:LV:RPPT:2021:0906.1A68040420.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 6. septembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese S.Groza,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 26. februāra lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2019. gada 1. oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. /numurs/ un ar 2019. gada 20. novembra lēmumu Nr. /numurs/ /pers. A/ saukta pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajā daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu, piemērojot naudas sodu 210 EUR.

Minēto lēmumu /pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzēja) pārsūdzēja un ar Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka (turpmāk arī – Iestādes) 2020. gada 26. februāra lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk arī – Lēmumu) minētais lēmums atstāts negrozīts.

Ar 2019. gada 10. septembra lēmumu par cietušo lietā atzīta /pers. B/ (turpmāk arī – Cietusī).

Lēmumā norādīts, ka 2019. gada 30. jūlijā plkst. 19.49 pašvaldības policijas iestādē tika saņemts Cietušās izsaukums par konfliktu ar kaimiņiem /adrese/. 2019. gada 30.jūlijā plkst. 20.03 pašvaldības policijas darbinieki, ierodoties notikuma vietā, konfliktu nekonstatēja. Tika sastapta Cietusī, kura paskaidroja, ka viņai bija konflikts ar kaimiņieni (Sūdzības iesniedzēju), kura konflikta laikā kāpņu telpā Cietušo sagrāba aiz rokām, mēģinot nogrūst no trepēm. Pēc fiziska konflikta Cietusī uz savām rokām konstatēja zilumus. Ņemot vērā Cietušās izteikto vēlmi, viņai izsniegts nosūtījums uz tiesu medicīnas ekspertīzi un pieņemts pieteikums. Pašvaldības policijas darbinieki devās uz Sūdzības iesniedzējas dzīvokli un viņa norādīja, ka Cietusī mēģināja lauzties viņas dzīvoklī un viņa bija spiesta aizstāvēties no šī uzbrukuma.

Lietā 2019. gada 30. jūlija Cietušās pieteikumā norādīts, ka 2019. gada 30. jūlijā ap plkst.19.40 viņa devās pie kaimiņienes (Sūdzības iesniedzējas) uz dzīvokli, lai noskaidrotu iemeslu, kāpēc Sūdzības iesniedzēja iepriekš bija nogriezusi drēbju virvi, kur žāvēšanai bija izkārtas Cietušās drēbes. Sarunas gaitā izcēlās konflikts un Sūdzības iesniedzēja Cietušajai nodarīja miesas bojājumus.

Lietā saņemts 2019. gada 31. jūlija eksperta atzinums Nr. /numurs/ (turpmāk arī – Atzinums), kurā norādīts, ka Cietušajai ir konstatēti maznozīmīgi miesas bojājumi, proti, zemādas asinsizplūdumu abu apakšdelmu rajonā un iegurņa labajā pusē, ādas skrambas kakla priekšējā virsmā un labā apakšdelma rajonā, kas varēja rasties 2019. gada 30. jūlijā lēmumā un cietušās uzrādītajos apstākļos.

Lietā 2019. gada 1. oktobrī sniegtajos Sūdzības iesniedzējas paskaidrojumos norādīts, ka lietā apskatāmā notikuma vietā un laikā kaimiņiene (Cietusī) sāka zvanīt un sist pie Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa durvīm (arī iepriekšējās dienas vakarā viņa bija ieradusies un sita ar dūrēm pie dzīvokļa durvīm, bet Sūdzības iesniedzēja tās neatvēra). Šoreiz Sūdzības iesniedzēja atvēra durvis, tad Cietusī mēģināja iekļūt viņas īpašumā un viņa bija spiesta aizstāvēt sevi, savu mazgadīgo bērnu un dzīvesvietas neaizskaramību. Uzskata, ka nepārkāpa nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, savukārt Cietušās iesniegums ir tapis ar mērķi viņai atriebties.

Lietā 2019. gada 20. novembrī pieņemts paskaidrojums no Cietušās vīra, kurš norāda, ka lietā apskatāmā notikuma laikā atradās savā dzīvoklī ar bērnu, kad sadzirdēja Cietušās kliedzienu pēc palīdzības. Viņš atvēra sava dzīvokļa durvis un redzēja, ka Sūdzības iesniedzēja ar savu labo roku tur Cietušās kaklu, bet ar kreiso roku tur Cietušās kreisās rokas augšdelmu. Viņš teica Sūdzības iesniedzējai, lai viņa pārtrauc savas darbības, uz ko viņa nereaģēja. Viņš paņēma Sūdzības iesniedzēju aiz abām rokām un paveda nost no Cietušās, iestumjot viņu dzīvoklī. Sūdzības iesniedzēja pretestību neizrādīja. Pēc notikušā Cietusī izsauca policiju.

Lietā pieņemtas liecības no mājas iedzīvotājiem, kurās norādīts, ka Cietušajai ar Sūdzības iesniedzēju ir ilgstošs konflikts, bet konkrēti par 2019. gada 30. jūlijā notikušo lieciniekiem ziņu nav.

Izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, ar 2019. gada 20. novembra lēmumu Sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajai daļai, piemērojot naudas sodu 210 EUR apmērā.

Lēmumā, atsaucoties uz minētā kodeksa 18., 143., 272. un 286. pantu, norādīts, ka lietā nav konstatējams, ka būtu bijis noticis prettiesisks apdraudējums Sūdzības iesniedzējas īpašumam no Cietušās puses, bet konstatēts, ka Sūdzības iesniedzēja piedalījās konfliktā ar Cietušo, kura laikā nodarīja Cietušajai maznozīmīgus miesas bojājumus. Cietušās vēlmi noskaidrot lietas apstākļus par nogriezto veļas virvi, piezvanot un klauvējot pie Sūdzības iesniedzējas durvīm, nevar vērtēt kā prettiesisku apdraudējumu ar likumu aizsargātām interesēm. Līdz ar to secināms, ka Sūdzības iesniedzēja nav rīkojusies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī.

Lai konstatētu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} pantā paredzētā pārkāpuma sastāva esību, proti, lai atzītu, ka persona ir tīši, proti, apzināti radījusi maznozīmīgus miesas bojājumus, ir jākonstatē, ka personai bija jāparedz, ka tās rīcības rezultātā šādas sekas iestāsies.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp eksperta atzinumu ir pierādīts, ka Cietušajai 2019. gada 30. jūlijā ar Sūdzības iesniedzēju notikušā konflikta laikā varēja rasties eksperta atzinumā norādītie miesas bojājumi, un lietā nav pamata apšaubītu eksperta atzinumā izdarītos secinājumus.

Izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajai daļai un administratīvais sods viņai ir piemērots, ievērojot soda mērķi un minētā kodeksa 22. un 32. panta regulējumu.

Par minēto lēmumu Sūdzības iesniedzēja iesniegusi sūdzību un lūdz Lēmumu atcelt.

Sūdzības iesniedzēja sūdzībā norāda, ka saistībā ar lietā apskatāmo notikumu bez ievērības ir atstāts fakts, ka ar 2019. gada 12. septembra pašvaldības policijas iestādes lēmumu viņa tika atzīta par cietušo, jo viņai arī tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi (2019. gada 1.augusta eksperta

atzinums Nr. /numurs/). Notikuma vietā un laikā konfliktu uzsāka Cietusī, kura norāda, ka bija devusies pie Sūdzības iesniedzējas, lai noskaidrotu situāciju par nogriezto veļas virvi. Sūdzības iesniedzēja nekādu veļas virvi nebija nogriezusi un uzskata, ka tas bija tikai Cietušās izdomāts iemesls, lai kārtējo reizi ar dūrēm sistu pa Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa durvīm. Notikuma laikā viņa ar savu mazgadīgo meitu atradās dzīvesvietā (dzīvoklī) un, tā kā meita nobijās no trokšņa pie durvīm, Sūdzības iesniedzēja bija spiesta iet pie durvīm, lai pārtrauktu neciešamo troksni. Cietusī bez jebkādiem paskaidrojumiem atrāva dzīvokļa durvis un mēģināja tālāk iekļūt Sūdzības iesniedzējas dzīvoklī, ko Sūdzības iesniedzēja nepieļāva un pretojās Cietušajai, jo Sūdzības iesniedzējai bija jāaizstāv dzīvokļa neaizskaramība un sava meita, kura no bailēm raudāja. Tieši Cietusī radīja konfliktsituāciju un vardarbīgi izturējās pret Sūdzība iesniedzēju, kā arī pret Sūdzības iesniedzējas meitu, par ko ir uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.^{2} pantam. Sūdzības iesniedzēja nepiekrīt Lēmumā norādītajam, ka viņa apzināti būtu nodarījusi miesas bojājumus Cietušajai, jo viņa bija spiesta pretoties Cietušajai, lai neļautu viņai nelikumīgi iekļūt dzīvoklī, kā arī viņam bija jāaizstāv savas mazgadīgās meitas intereses. Bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret Sūdzības iesniedzēju, Cietusī pārkāpa Bērnu tiesību aizsardzības likuma 9. panta otrās daļas, 1. panta 12. punkta prasības. Pēc šī notikuma Sūdzības iesniedzējas meitai bija jāvēršas pie psihologa, ko apliecina 2020. gada 20. janvāra sociālās rehabilitācijas pakalpojumu noslēguma apliecinājums, kurā norādīts, ka viņas meitai ir veikta psiholoģiskā rehabilitācija. Lietā nav gūti objektīvi pierādījumi tam, lai Sūdzības iesniedzēju sauktu pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajai daļai. Ņemot vērā šos apstākļus un argumentus, Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt Lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Tiesā saņemti Iestādes rakstveida paskaidrojumi, kuros uzturēti Lēmumā norādītie argumenti un papildus norādīts, ka lietā ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izvērtēti lietā esošie pierādījumi un pamatoti konstatēts, ka attiecībā par Sūdzības iesniedzējas argumentu, ka konfliktu uzsāka Cietusī, norādīts, ka, lai notikumā konstatētu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu, jākonstatē, ka persona tīši nodarījusi otrai personai maznozīmīgus miesas bojājumus, bet nav nepieciešams vērtēt, kura persona uzsāka konfliktu, jo šis apstāklis nav uzskatāms par administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošo pazīmi. Sūdzības iesniedzēja nenoliedz, ka iesaistījās fiziskā konfliktā ar Cietušo. Sūdzības iesniedzēja sūdzībā precizē, ka fiziskā konfliktā ar Cietušo iesaistījās pašaizstāvības nolūkā. No minētā secināms, ka Sūdzības iesniedzēja paredzēja, ka iesaistīšanās fiziskā konfliktā varētu atturēt potenciālo uzbrucēju no tālākām darbībām, kas liecina par to, ka Sūdzības iesniedzēja veiktās darbības pret Cietušo izdarīja ar tīšu nodomu. Savukārt šo darbību rezultātā Cietušajai nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi, ko apliecina eksperta atzinums. Nav pamatots Sūdzības iesniedzējas arguments par to, ka viņas darbības vērtējamas kā nepieciešamā aizstāvēšanās. Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 18. pantam, lai konstatētu, vai persona nav pārkāpusi nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, jāvērtē aizsardzības darbību samērīgums pret uzbrukuma raksturu un bīstamību, ko tas rada, un vai bez šo darbību izdarīšanas uzbrukumu būtu bijis iespējams apturēt citādi.

Konkrētajā gadījumā no lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp no Sūdzības iesniedzējas sūdzības izriet, ka starp Sūdzības iesniedzēju un Cietušo 2019. gada 30. jūlijā izcēlās konflikts, kas saasinājās un abas personas izdarīja darbības, kā rezultātā otrai personai nodarīja maznozīmīgus miesas bojājumus. Šī konflikta ietvaros Sūdzības iesniedzēja veica darbības, kā rezultātā Cietušajai nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi. Sūdzības iesniedzēja ir pārkāpusi nepieciešamās aizstāvēšanās robežas. Sūdzības iesniedzējas rīcība uzskatāma par nesamērīgu, vērtējot to kontekstā ar uzbrukuma raksturu. Sūdzības iesniedzēja nav norādījusi uz apstākļiem, kas viņai liedza izvairīties no konflikta citādā ceļā, kā tikai iesaistoties fiziskā konfliktā ar otru personu. Sūdzības iesniedzējas rīcība, kuras rezultātā Cietušajai nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi, nav uzskatāma par rīcību nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, jo abas personas iesaistījās savstarpējā konfliktā, un Sūdzības iesniedzēja varēja un viņai vajadzēja apzināties, kādas sekas var iestāties no viņas darbībām.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzējas argumentu, ka šī paša konflikta ietvaros viņai arī tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi un Sūdzības iesniedzēja ir atzīta par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā, Iestāde norāda, ka šis apstāklis nekādā veidā neizslēdz Sūdzības iesniedzējas atbildību par lietā konstatēto administratīvo pārkāpumu. Apstāklis, ka divas personas iesaistās savstarpējā fiziskā konfliktā, kā rezultātā abām nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi, nav uzskatām par savstarpēji atbildību izslēdzošu.

Ņemot vērā minētos apstākļus un argumentus, Iestādes ieskatā Lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

Tiesā saņemti Cietušās rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka ka lietā apskatāmā notikuma laikā un vietā viņa devās pie Sūdzības iesniedzējas uz dzīvokli, lai noskaidrotu situāciju par nogriezto veļas virvi. Cietuši nožēlo, ka šajā notikumā bija jāiesaistās viņas dēlam, vēl nedzimušajam bērnam (tobrīd bija grūtniecības stāvoklī) un Sūdzības iesniedzējas meitai. Viņa nevar uzņemties atbildību par cita cilvēka agresivitāti. Notikuma laikā viņa ne stipri klauvēja pie Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa durvīm, ne arī lika šķēršļus aizvērt dzīvokļa durvis, kā to cenšas norādīt Sūdzības iesniedzēja. Atkārtota pieklauvēšana un piezvanīšana pie dzīvokļa durvīm nevar tikt vērtēta kā miera traucēšana uzstājīgā veidā. Viņa vēlējās situāciju ar Sūdzības iesniedzēju risināt pārrunu ceļā, līdz ar to bērna esamība dzīvoklī viņai nevarēja šķist traucējoša. To, ka Sūdzības iesniedzēja uz viņas velmi parunāt, reaģēs agresīvi, ar spēka pielietojumu, viņa nevarēja iedomāties, kā arī paredzēt jebkādu kaitīgu seku iestāšanos iespēju. 2019. gada 29. augustā ap plkst. 19.30 viņa piezvanīja un pieklauvēja pie kaimiņienes (Sūdzības iesniedzējas) dzīvokļa durvīm (klauvēja, jo zināja, ka dažiem dzīvokļiem nedarbojas zvana poga). Pēc aptuveni 30 minūtēm viņa atnāca vēl un pieklauvēja/piezvanīja pie dzīvokļa durvīm. Tā kā viņas mērķis bija konstruktīva saruna, viņa mēģināja Sūdzības iesniedzēju sazvanīt telefoniski, bet viņai tas neizdevās. Nākošajā dienā, proti, 2019. gada 30. augustā ap plkst. 19.40, piezvanot pie Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa durvīm, tās tika strauji atvērtas un ar vārdiem "tūlīt dabūsi" viņa tika grūsta kāpņu virzienā (stāvas trepes). Liecinieki norāda, ka notikušo nav redzējuši un dzirdējuši, kas, savukārt, norāda, ka nekādu sitienu pa dzīvokļa durvīm divu vakaru garumā nebija. Gan no Sūdzības iesniedzējas sūdzībā norādītajiem notikuma apstākļiem, gan no lietas materiāliem konstatējams, ka saķeršanās nenotika Sūdzības iesniedzējas dzīvoklī, proti, notikumu nevar vērtēt kā dzīvokļa aizstāvēšanu no uzbrukuma. Pēc īsa brīža notikuma vietā ieradās policijas darbinieki. Policijas ekipāžas videoierakstā var redzēt, ka Sūdzības iesniedzējas meita ir labā noskaņojumā, neizrādot satraukumu vai bailes. Sarunā ar policijas darbiniekiem Sūdzības iesniedzēja par meitas satraukumu vai bailēm neko nenorāda. Sūdzības iesniedzējas sniegtie paskaidrojumi ir pretrunīgi. No Cietušās vīra liecībām ir konstatējams, ka viņš atnāca uz notikuma vietu pēc Cietušās palīgā sauciena, lai tiktu pārtraukta saķeršanās pirms Cietusī tiktu nogrūsta lejā pa kāpnēm. No Sūdzības iesniedzējas 2019. gada 16. septembrī sniegtajām papildus liecībām izriet, ka notikums notika kāpņu telpa, nevis dzīvoklī vai tieši pie tā. 2019. gada 16. augusta liecībās Sūdzības iesniedzēja norāda, ka viņa ieskrēja dzīvoklī pēc telefona, dzīvokļa durvis palika vaļā un kaimiņi palika tur stāvot. Kad viņa iznāca pie durvīm, rokās turot telefonu, kaimiņi gāja iekšā savā dzīvoklī. Ar to viss beidzās. Līdz ar to konstatējams, ka lietā apskatāmais notikums notika kāpņu telpā. Turklāt lietā konstatējams, ka policijas iestādē ir reģistrēts tikai Cietušās izsaukums, kura laikā viņa pašvaldības policijas darbiniekiem iesniedza iesniegumu par maznozīmīgu miesas bojājumu nodarīšanu. Visu laiku, kad Cietusī uzturējās konkrētajā mājā, kur kaimiņos dzīvo Sūdzības iesniedzēja, viņa bija nepārtrauktā satraukumā un bailēs. Draudzi tika izteikti vairākkārtīgi. Lai mainītu šo situāciju, viņas ģimene bija spiesta mainīt dzīvesvietu. Lietā apskatāmā notikuma laikā nekādu emocionālu vardarbību pret bērnu (Sūdzības iesniedzējas bērnu) nav veikusi.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti/pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols, paskaidrojumi, eksperta atzinums, iesniegumi, ziņojumi, izdrukas no reģistriem, informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

Administratīvā pārkāpuma protokolā Nr. /numurs/ norādīts, ka 2019. gada 30. jūlijā ap plkst. 19.40 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kāpņu telpā /adrese/ Sūdzības iesniedzēja satvēra Cietušo aiz augšdelmiem un grūstīja, tādējādi nodarot maznozīmīgus miesas bojājumus (eksperta atzinums Nr. /numurs/): zemādas asinsizplūdumi augšdelmu rajonā un iegurņa labajā pusē, ādas skrambas kakla priekšējā virsmā un labā augšdelma rajonā.

Ar 2019. gada 20. novembra lēmumu Nr. /numurs/ Sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta pirmajai daļai, uzliekot naudas sodu 210 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2020. gada 26. februāra lēmumu Nr. /numurs/ šis lēmums atstāts negrozīts.

Ar 2020. gada 1. jūliju spēkā stājās Administratīvās atbildības likums, ar kura stāšanās spēkā brīdi zaudē spēku Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma (stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā) Pārejas noteikumu 2. un 3. punktam, procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā.

Konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā tiesvedība ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējumu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro šī kodeksa normas.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{1\,3}$ panta trešajai daļai tiesa pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par administratīvā pārkāpuma konstatēšanu.

Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un Lēmumā norādījusi pārkāpumu faktiskos apstākļus un argumentus (motivāciju), kas to pamato. Iestāde ir izvērtējusi pierādījumus atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244.panta prasībām. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami pierādījumi, kas kopumā pierāda lietā konstatētā pārkāpuma esību un Sūdzības iesniedzēja saukšanas pie administratīvās atbildības pamatojumu.

Tiesa, pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, secina, ka tie ir ticami, pieļaujami un pietiekami un kopumā pierāda, ka Sūdzības iesniedzēja ir izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2}panta pirmajā daļā paredzētu pārkāpumu.

Minētā kodeksa 167.^{2}panta pirmajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par maznozīmīga miesas bojājuma, tas ir, miesas bojājuma, kas izraisījis īslaicīgas, maznozīmīgas sekas, bet nav izraisījis veselības traucējumu vai vispārējo darbspēju zaudējumu, tīšu nodarīšanu.

Atbilstoši minētās tiesību normas regulējumam administratīvā atbildība iestājās par tīšu (ar nodomu) nodarītu maznozīmīgu miesas bojājumu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 10. pantā noteikts, ka pārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja persona, kas to izdarījusi, ir apzinājusies savas darbības vai bezdarbības prettiesisko raksturu, paredzējusi tās kaitīgās sekas un vēlējusies vai apzināti pieļāvusi šo seku iestāšanos.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp liecībām ir pierādīts, ka lietā apskatāmā notikuma vietā un laikā starp Sūdzības iesniedzēju un Cietušo izveidojās konfliktsituācija, ko nenoliedz arī Sūdzības iesniedzēja, tostarp nenoliedzot, ka viņu starpā bija arī fiziska saskare (saķeršanās), bet savu rīcību argumentē ar to, ka tā bija saistīta ar nepieciešamību aizstāvēt savu īpašumu (dzīvokli), nepieļaujot Cietušās iekļūšanu dzīvoklī, un, lai aizsargātu sava mazgadīgā bērna, kurš atradās dzīvoklī, intereses.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp Cietušās paskaidrojumu (lietas 53. lapa) ir pierādīts, ka Cietusī bija ieradusies pie Sūdzības iesniedzējas, lai veiktu pārrunas par situāciju ar nogriezto veļas virvi, uz kuras bija izkarinātas Cietušās drēbes. Šim nolūkam viņa klauvēja un zvanīja pie Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa durvīm un tad, kad durvis tika atvērtas, Cietušajai atrodoties pie dzīvokļa durvīm, Sūdzības iesniedzēja, pielietojot fizisku spēku, strauji satvēra Cietušo aiz rokas augšdelmiem un pastūma viņu kāpņu virzienā, kā rezultātā Cietusī atsitās ar elkoni un muguras daļu pret kāpņu stūri. Cietusī sāka saukt palīgā vīru, savukārt Sūdzības iesniedzēja viņu turēja un turpināja stumt pa kāpnēm, uz ko Cietusī mēģināja pretoties, lai viņa netiktu nogrūsta pa kāpnēm (notikuma laikā bija grūtniecības stāvoklī). Tad ieradās Cietušās vīrs un Sūdzības iesniedzēja Cietušo palaida vaļā. Pēc notikušā viņa uz rokām konstatēja zilumus.

Minētā fakta esību apstiprina arī Cietušās vīra sniegtie paskaidrojumi (lietas 52. lapa), kuros norādīts, ka notikuma dienā viņa sieva devās pie Sūdzības iesniedzējas, kura dzīvo kaimiņos, lai noskaidrotu situāciju ar nogriezto veļas virvi, uz kuras bija izkarinātas Cietušās drēbes. Pēc neilga laika viņš izdzirdēja Cietušās palīgā saucienus, viņš atvēra dzīvokļa durvis un redzēja, ka Sūdzības iesniedzēja tur Cietušo ar labo roku pie kakla, bet ar kreiso roku tur Cietušās kreisās rokas augšdelmu. Uz aizrādījumu, lai viņa tā nerīkojas, Sūdzības iesniedzēja nereaģēja, un tad viņš paņēma viņu aiz rokām un noveda nost no Cietušās, iestumjot viņu viņas dzīvoklī. Sūdzības iesniedzēja pretestību neizrādīja.

Eksperta atzinumā norādīts, ka Cietušajai ir konstatēti maznozīmīgi miesas bojājumi – zemādas asinsizplūdumi augšdelmu rajonā un iegurņa labajā pusē, ādas skrambas kakla priekšējā virsmā un labā augšdelma rajonā, kas varēja lēmumā un cietušās norādītajos apstākļos.

Izvērtējot lietā gūtos pierādījumus, tostarp Cietušās un viņas vīra sniegtās liecības kopsakarā ar eksperta atzinumā sniegto slēdzienu, secināms, ka nav pamata apšaubīt minēto personu paskaidrojumus par Cietušajai nodarīto miesas bojājumu rašanās apstākļiem, proti, ka Sūdzības iesniedzēja satvēra Cietušo un grūstīja, stumjot viņu kāpņu virzienā, kā rezultātā Cietusī atsitās ar elkoni un muguras daļu pret kāpņu stūri, tostarp, kā norādīja arī Cietušās vīrs, tad brīdī, kad viņš, sadzirdot Cietušās palīgā saucienus, izgāja no dzīvokļa, tad Sūdzības iesniedzēja turēja Cietušo ar labo roku pie kakla, bet ar kreiso roku turēja Cietušās kreisās rokas augšdelmu.

Cietušās un viņas vīra liecībās norādītie notikuma apstākļi par Sūdzības iesniedzējas rīcību, kas bija saistīta ar tīšu fiziska spēka pielietošanu pret Cietušo (roku satveršana, stumšana/grūšana pret kāpnēm, ka rezultātā Cietusī ar elkoni un muguras daļu atsitās pret kāpnēm, Cietušās kakla un roku satveršana, pielietojot spēku) kopsakarā ar eksperta atzinumā Cietušajai konstatēto miesas bojājumu raksturu un lokalizāciju (miesas bojājumi konstatēti abu augšdelmu rajonā un iegurņa labajā pusē, skrambas kakla priekšējā virsmā) liecina par Sūdzības iesniedzējas rīcības (darbību) cēloņsakarību ar Cietušajai konstatētajiem miesas bojājumiem.

Konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes tam, kāds bija konflikta iemesls, kā to akcentējusi Sūdzības iesniedzēja, jo šie apstākļi nav uzskatāmi par Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa 167.^{2} panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāvu veidojošām pazīmēm un neietekmē pārkāpuma konstatēšanas faktu.

Sūdzības iesniedzējas norādītais apstāklis, ka Sūdzības iesniedzējas ieskatā Cietusī veic darbības, lai viņai iespējami atriebtos, nevar attaisnot Sūdzības iesniedzējas rīcību, kas saistīta ar maznozīmīgu miesas bojājumu nodarīšanu Cietušajai.

Jebkurai personai noteiktās situācijas, tostarp konfliktsituācijas ir jāsaglabā savaldība un konfliktējoši (atšķirīgu viedokļu) jautājumi ir jārisina, ievērojot tiesisku regulējumu un saglabājot toleranci.

Tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, secina, ka tie ir pieļaujami, ticami un attiecināmi uz konkrēto notikumu un pierāda pārkāpuma esību, proti, to, ka Sūdzības iesniedzēja nodarīja Cietušajai tīšus maznozīmīgus miesas bojājumus, veicot tīšas, aktīvas darbības, pielietojot fizisku spēku pret Cietušo.

Sūdzības iesniedzēja neapstrīd to, ka lietā apskatāmā notikuma vietā un laikā starp viņu un Cietušo izveidojās konfliktsituācija un notika fiziska saķeršanās, bet norāda, ka šāda rīcība notika nepieciešamās aizstāvēšanas robežās, jo viņa aizstāvēja savas dzīvesvietas (dzīvokļa) neaizskaramību un

dzīvoklī esošā bērna intereses.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 18. pantā noteikts, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, tas ir, aizsargājot no prettiesiska apdraudējuma valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības, noteikto pārvaldes kārtību, tādējādi nodarīdama apdraudētājam kaitējumu, bet nepārkāpdama nepieciešamās aizstāvēšanās robežas.

Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām administratīvā pārkāpuma lietas pēc savas

būtības un soda rakstura ir vērtējamas kā „mazās krimināllietas" *(skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009. gada 10.februāra spriedums lietā Sergey Zolotukhin v. Russia, Satversmes tiesas 2002. gada 20. jūnija spriedums lietā Nr. 2001-17-0106, 6.1. apakšpunkts).*

Līdz ar to, kaut arī kriminālprocesuālās tiesību normas nav tieši piemērojamas administratīvā pārkāpuma lietās, tomēr ir pieļaujami administratīvajā lietvedībā izmantot salīdzinošu krimināltiesisko normu regulējumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 29. pantā noteikto, par nepieciešamās aizstāvēšanās robežu pārkāpšanu atzīstama acīmredzama aizstāvības nesamērība ar uzbrukuma raksturu un bīstamību, kā rezultātā uzbrucējam tiek radīts kaitējums, kas nav bijis nepieciešams, lai novērstu vai atvairītu uzbrukumu. Aizstāvības nesamērība ar apdraudējuma raksturu un bīstamību, ko nosaka apdraudējumā lietotie rīki un līdzekļi, konkrētā situācija un citi apstākļi, atzīstama par acīm redzamu, ja lietotie aizsardzības līdzekļi un paņēmieni nav bijuši vajadzīgi, lai novērstu apdraudējumu" *(skat. Augstākās tiesas 2008./2009.gada tiesu prakses apkopojuma „Tiesu prakse krimināllietās par slepkavībām" kopsavilkuma 10.punktu. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas).*

Tiesu praksē ir paustas atziņas, ka aizsardzībai jābūt samērīgai ar apdraudējuma raksturu un bīstamību. Samērību nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī nosaka, salīdzinot aizsargātās intereses ar vērtībām, kam tiek nodarīts kaitējums aizstāvēšanās laikā.

Augstākās tiesas 2017.gada tiesu prakses apkopojuma „Noziedzīgu nodarījumu par smagiem miesas bojājumiem kvalifikācijas jautājumi tiesu praksē (Krimināllikuma 125., 127.–129., 131., 132.pants) un to kopība ar citiem noziedzīgiem nodarījumiem" secinājumu un rekomendāciju 9. punktā norādīts, ka, lai nodarījumu kvalificētu saskaņā ar Krimināllikuma 128.pantu (tīša miesas bojājuma nodarīšana, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanas robežas), pirmkārt, ir jākonstatē personas atrašanās nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, par ko liecina uzbrukuma (apdraudējuma) tiesiskuma nosacījumi – uzbrukumam ir jābūt prettiesiskam un kaitīgam, īstenam un patiesi pastāvošam, un nosacījumi, kas attiecas uz aizsardzības no uzbrukuma tiesiskumu – ievērots interešu apjoms, kuras persona ir tiesīga aizsargāt, aizstāvoties kaitējums tiek nodarīts tikai uzbrucējam, uzbrucējam radītajam kaitējumam ir jābūt samērīgam ar apdraudējuma raksturu un kaitīguma smagumu. Otrkārt, jākonstatē, ka persona ir pārkāpusi nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, proti, ka ir pieļauta acīmredzama aizsardzības nesamērība ar uzbrukuma raksturu un bīstamību, kā rezultātā uzbrucējam tiek radīts kaitējums, kas nav bijis nepieciešams, lai novērstu vai atvairītu uzbrukumu *(skat. Augstākās tiesas 2017. gada tiesu prakses apkopojums „Noziedzīgu nodarījumu par smagiem miesas bojājumiem kvalifikācijas jautājumi tiesu praksē (Krimināllikuma 125., 127.–129., 131., 132. pants) un to kopība ar citiem noziedzīgiem nodarījumiem", secinājumu un rekomendāciju 9.punkts. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas*).

No lietā gūtajiem pierādījumiem konstatējams, ka konfliktsituācija ar tās saasinājumu un fiziska spēka pielietošanu notika ārpus Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa – kāpņu telpā.

Lietā nav konstatējams, ka Cietusī būtu atradusies Sūdzības iesniedzējas dzīvoklī vai būtu veikusi kādas aktīvas, tiešas darbības, lai iekļūtu dzīvoklī, kas apdraudētu dzīvokļa neaizskaramību. Lietā ir konstatējams, ka Sūdzības iesniedzēja, pielietojot spēku, veica tīšas darbības, kas pārsniedza dzīvokļa neaizskaramības un tajā esošo personu reālu (faktisku) apdraudējuma iespējamību, proti, lietā ir pierādīts, ka Sūdzības iesniedzēja, atverot dzīvokļa durvis, satvēra Cietušo un veica tīšas, aktīvas darbības, pielietojot fizisku spēku, proti, satvēra Cietušo aiz augšdelmiem un grūstīja, stumjot viņu kāpņu virzienā, kā rezultātā Cietusī atsitās ar elkoni un muguras daļu pret kāpņu stūri, tostarp Sūdzības iesniedzēja turēja Cietušo ar labo roku pie kakla, bet ar kreiso roku turēja Cietušās kreisās rokas augšdelmu, kā rezultātā Cietušajai tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi.

Izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka nav konstatējams, ka Sūdzības iesniedzēja būtu rīkojusies galējās nepieciešamības vai nepieciešamās aizstāvēšanas robežās, jo 1) konflikts notika mājas koplietošanas telpās, proti, Cietusī ieradās pie Sūdzības iesniedzējas, lai risinātu sadzīviska rakstura situāciju, nevis ar mērķi iekļūt Sūdzības iesniedzējas īpašuma (dzīvoklī), 2) konfliktsituācija bija saistīta ar tajā iesaistīto personu abpusējām nesaskaņām, un šīs situācijas apstākļi nebija tādi, kas varētu radīt vai radīja būtisku apdraudējumu īpašumam, veselībai vai dzīvībai, 3) situācijas apstākļi neliecināja par to, ka Cietušās rīcībai būtu pārāks raksturs salīdzinājumā ar Sūdzības iesniedzējas rīcību, 4) Cietušās rīcība nebija vērsta uz īpašuma vai citu Sūdzības iesniedzējas tiesību apdraudējumu, bet bija vērsta uz to, lai aprunātos ar Sūdzības iesniedzēju par sadzīviska rakstura problēmsituāciju (nogriezto veļas virvi), savukārt šajā situācijā Sūdzības iesniedzēja veica darbības, kas pārsniedza ticamu iespējamību, ka tiktu apdraudēta viņas dzīvokļa neaizskaramība, 4) notikuma laikā nepastāvēja tūlītēja uzbrukuma draudi, ko personai vajadzētu atvairīt vai aizstāvēt savas intereses, 5) konkrētajā situācijā konflikts ar sekojošu fizisku saskari varēja nerasties un Sūdzības iesniedzēja varēja no tā izvairīties citādā veidā, piemēram, veikt pārrunas vai atteikties no sarunas, atgriežoties dzīvoklī, 7) Cietušajai nodarīto miesas bojājumu raksturs un lokalizācija salīdzinājumā ar situācijas apstākļiem (Cietusī klauvēja un zvanīja pie dzīvokļa durvīm, kuras Sūdzības iesniedzēja atvēra) liecina par Sūdzības iesniedzējas nesamērīgu rīcību. Šādā situācijā Sūdzības iesniedzēja varēja izvēlēties citus, mazāk apdraudošus veidus, lai izvairītos no nevēlamas sarunas vai izvēlēties sarunai citu vietu/veidu, 8) lietā konstatētā notikuma apstākļos Sūdzības iesniedzējas rīcība uzskatāma par nesamērīgu, vērtējot Sūdzības iesniedzējas rīcību, nodarot miesas bojājumus.

Sūdzības iesniedzēja paskaidrojumos (lietas 38. lapa) norāda, ka tad, kad pēc Cietušās zvanīšanas un klauvēšanas viņa atvēra dzīvokļa durvis, Cietusī mēģināja ielauzties viņas īpašumā (dzīvoklī), tāpēc viņa bija spiesta pretoties.

Izvērtējot lietā gūtos pierādījumus, tostarp notikumā iesaistīto personu paskaidrojumus, secināms, ka no tiem neizriet, ka notikuma laikā pastāvēja galējās nepieciešamības vai nepieciešamās aizstāvēšanas fakta esība. No Cietušās un viņas vīra liecībām izriet, ka notikuma laikā Cietusī atradās pie Sūdzības iesniedzējas dzīvokļa un konflikts norisinājās kāpņu telpā. Lietā nav ziņu, ka Cietusī būtu veikusi aktīvas darbības, lai iekļūtu tieši Sūdzības iesniedzējas dzīvoklī (skat. arī 2019.gada 20. novembra lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietas Nr./numurs/ izbeigšanu 4. lp., lietas 59-61. lapa).

Ņemot vērā minētos apstākļus un izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $167.^2$ panta pirmajā daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzējas norādi, ka saistībā ar lietā apskatāmā notikuma apstākļiem viņā arī ir tikusi atzīta par cietušo, norādāms, ka, izskatot konkrēto lietu, atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243., 244., 248. un $289.^6$ pantam, tiesa izvērtē tās ziņas, kas attiecas uz administratīvā pārkāpuma protokolā norādīto pārkāpuma būtību (pierādīšanas robežas). Apstākļi ārpus šīm robežām dotās lietas ietvaros nevar tikt izvērtēti, jo tas pārsniedz administratīvā pārkāpuma protokolā norādītā pierādīšanas priekšmeta (konkrēta pārkāpuma) robežas.

Lietā konstatējams, ka konkrētajā lietā (administratīvā pārkāpuma lieta Nr. /numurs/) Sūdzības iesniedzēja nav atzīta par cietušo, bet gan ir persona, kura saukta pie administratīvās atbildības. Konkrētajā lietā par cietušo ir atzīta cita persona (lietas 22., 24., 33.lapa)

Sūdzības iesniedzējai bija noteikts cietušās statuss citā administratīvā pārkāpuma lietvedībā Nr. /numurs/ (lietas 10. lapa), kuras ietvaros 2019.

gada 20. novembrī ir pieņemts lēmums izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu (lietas 62.-64. lapa).

Ņemot vērā minētos apstākļus un izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.[2] panta pirmajai daļai.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. pantu).

Atbilstoši minētā kodeksa 32. pantam, piemērojot sodu, tiesa ņem vērā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Vērtējot pārkāpuma raksturu, secināms, ka tas ir saistīts ar tīšu maznozīmīgu miesas bojājumu nodarīšanu, proti, saistīts ar vardarbības pielietošanu. Izvērtējot pārkāpuma raksturu, tas nevar tikt vērtēts kā maznozīmīgs. Lietā atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi nav konstatēti. Izvērtējot šos apstākļus kopumā, secināms, ka piemērotais sods, kas noteikts soda sankcijas minimālā apmērā (210 EUR), ir samērīgs un atbilst soda mērķim, pildot gan sodošu, gan preventīvu funkciju, lai persona turpmāk nepieļautu šādus pārkāpumus.

Ņemot vērā minētos apstākļus, secināms, ka Iestādes Lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu, 289.[6], 289.[13] pantu,

nosprieda

Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 26. februāra lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2021. gada 6. septembrī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza